

Forollhogna Villreinutvalg

Årsmelding for 25/4 2014 – 25/4 2015 for Forollhogna Villreinvalg

Villreinutvalget har i denne perioden hatt følgende sammensetning:

Hallvard Urset	2542	Vingelen	Leder
Tor Granvold	2512	Kvikne	Kasserer
Per Bjarne Bonesvoll	7295	Rognes	Styremedlem

Fjellstyrekontoret i Holtålen v. Terje Borgos har fungert som sekretariat.

Kontaktperson for de ulike rettighetshavere:

Jaktfelt	Navn	Kontaktperson	Postnr	Postadresse	Antall stemmer
Fo- 10A	Benndalen fjellsameie	Annar Dragmyrhaug	7380	Ålen	2 stemmer
Fo- 3	Budal villreinvalg	Trond Are Berge	7290	Støren	7 stemmer
Fo- 11	Dalsbygda Jaktsameie, Såttåhaugen, Dalbusjøen	Arne Nyaas	2550	Os i Østerdalen	6 stemmer
Fo- 7	Dragås statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	2 stemmer
Fo- 8	Haltdalen Søndre	John Arne Aasen	7383	Haltdalen	4 stemmer
Fo- 2A	Hauasetra gr.eierlag	John Knutsen	7391	Rennebu	2 stemmer
Fo- 1	Kvikne Østfjell Villreinvalg	Kristin Lund Austvik	2512	Kvikne	8 stemmer
Fo- 19	Magnilsjøan Setersameie	Arne Norstad	2500	Tynset	2 stemmer
Fo- 6	Nekjådalen statsallmenning	Trond Are Berge	7290	Støren	3 stemmer
Fo- 4A	Nyådalen jaktfelt	Harald Langrød	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5B	Nøkksjøen jaktvalg	Bjørn Berg	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 5A	Romundhaugen jaktfelt	Svein Fløttum	7387	Singsås	2 stemmer
Fo- 2	Soknedal statsallmenning	Kåre Merket	7288	Soknedal	3 stemmer
Fo- 4C	Styggfjellet	Hans Marius Hegseth	7387	Singsås	1 stemmer
Fo- 12	Vingelen Sameie	Trond Magne Åsheim	2542	Vingelen	6 stemmer
Fo- 9 og 10	Hesjedalen/Holden	Terje Borgos	7380	Ålen	6 stemmer
Fo- 20	Åsmarka	Roar Åsen	7383	Haltdalen	1 stemmer
	Villreinnemnda	Per Ousten	2550	Os i Østerdalen	
	Tynset kommune		2500	Tynset	
	Tolga kommune	Tolga viltnemnd	2540	Tolga	
	Os kommune	Formannskapet	2550	Os i Østerdalen	
	Holtålen kommune	PDL-Hovedutvalg	7380	Ålen	
	Midtre-Gauldal kommune	LNT-kontoret	7290	Støren	
	Rennebu kommune	Landbruk/miljø	7391	Rennebu	
	Røros kommune		7374	Røros	
	Fylkesmannen i Hedmark	Pb. 4034	2306	Hamar	

Forollhogna Villreinutvalg

Møter og annen aktivitet

Det har vært avholdt ordinære styremøter, møter i forbindelse med oppsynskorpset og i tillegg har utvalget arrangert ett møte for alle rettighetshaverne i januar 2014. Leder deltok videre i årsmøtet i Villreinrådet. Villreinområdet har i løpet av året fulgt opp arbeidet med å få reist et sperregjerde mellom villreinområdet og tamreinområdene på østsiden av Rørosbanen på strekningen Glåmos – Nesvollen. Grunnfinansieringen var boks og etter en del møtevirksomhet startet arbeidet høsten 2014. Det viste seg imidlertid at kostnadsoverslaget ikke ble tilstrekkelig og etter å ha søkt om tilleggsbevilgning fikk prosjektet også overført Mat og Landbruksdepartementets andel av denne. Klima og Miljødepartementet fant ikke ledige midler, men en har fått lovnad om at denne delen av bevilgningen vil bli overført for bruk i 2015. Per dato gjenstår det ca. 2,5 km. før gjerdet er reist på hele strekningen.

Siden jobbaktiviteten til alle i styret har vært hektisk det siste året, har e-post og telefon vært flittig benyttet.

Villreinnemnda er en viktig samarbeidspartner for villreinutvalget og samarbeidet er fortsatt et meget godt.

Villreinutvalget mottar etter årlige søknader betydelige midler til ulike forhold innen området.

Villreinutvalget fikk senhøstes 2012 et tilskudd til gjennomføring av et prosjekt opp mot ungdomsskolene rundt villreinområdet på kr. 100.000,-. Prosjektet ble gjennomført og 6 skoler deltok. Elevene på ett klassetrinn fikk en halv dag med teoretisk undervisning samt 1 dag i villreinområdet da jakt på villrein sto på timeplanen. Opplegget ble videreført i 2014 med 8 skoler og det er nå bevilget ytterligere midler slik at dette arbeidet kan fortsette i 2015. En artikkel i Villreinen og Hognareinen 2014 beskrev prosjektet på en meget positiv måte.

Gjennom et samarbeid med nasjonalparkstyret, villreinnemnda og villreinutvalget ble det blåst liv i Hognareinen igjen. Bladet, som ble startet av Jon J. Meli, har dessverre ligget nede en del år. Prosjektet ble støttet økonomisk av nasjonalparkstyret og noen av kommunene rundt Forollhogna. Det ble en hektisk periode, spesielt for Arne Nyaas som tok på seg jobben som redaktør. Målet var å ta for seg et stort spenn av ulike tema i hele villreinområdet for å fange interesse ikke bare hos jegerstanden. Bladet var klart for salg i midten av november men erfaringene viser at redaksjonskomiteen ikke lykkes helt med salget. En lykkes ikke med å få fokus på bladets rike innhold selv om en inviterte lokalpressen til orientering før salget startet. Pressen oppfattet ikke poenget. Det arbeides nå med å videreføre prosjektet.

Jakta 2014

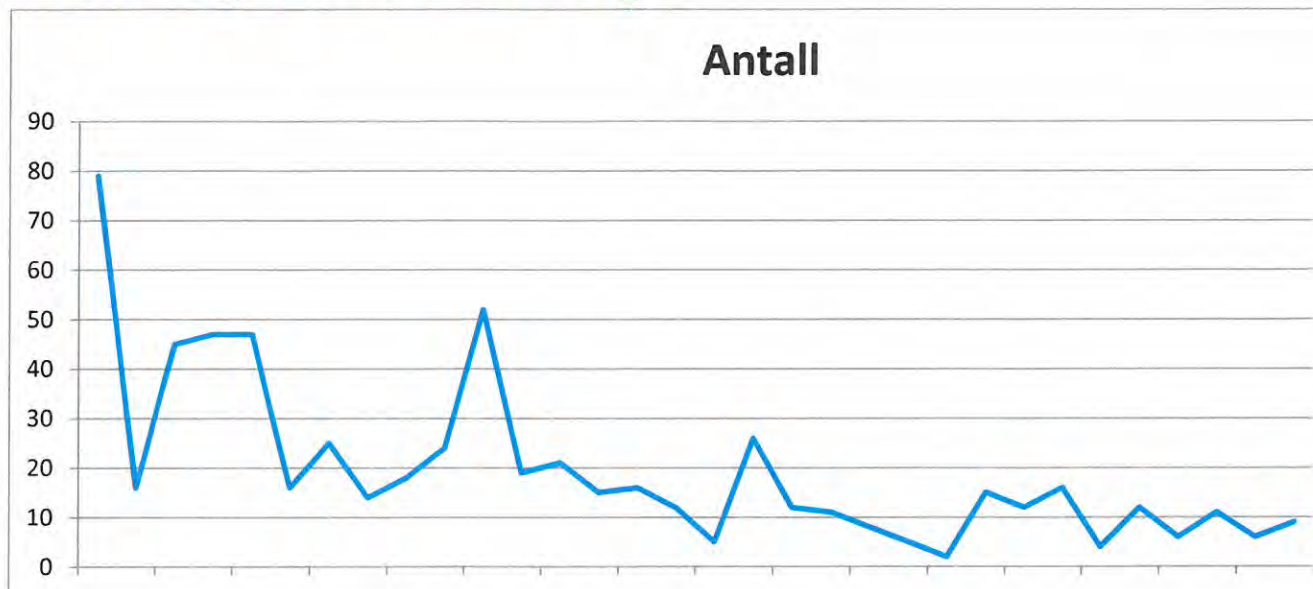
På årsmøtet 21/4 2012, ble bestandsplanen med tilhørende avskyttingsplan vedtatt. Planen har lagt opp til en vinterbestand på ca. 2000 dyr i løpet av planperioden. For 2014 ble det vedtatt en kvote på 700 dyr. 631 dyr ble rapportert skutt, 90,1 %. I tillegg kommer noen døde dyr (funnet dels i jakta, dels etter jakt) som ikke ble tatt på jaktkort. Det er videre noe usikkerhet om hvordan utbruddet av fotråte vil slå ut i løpet av vinteren. Beregninger viser at stammen nå er økende og nå bør være på ca. 1.900 vinterdyr.

Fellingsresultater

Fellingsprosenten i villreinområdet har de senere årene vært lavere enn tidligere. Dette har medført at en selv med store kvoter ikke har klart å senke bestanden ned mot vedtatt nivå så raskt som ønskelig. I 2010 og 2011 var det avtale om fellesjakt på store deler av villreinområdet og fellingsprosenten økte til normalt nivå, ca. 90 %. Fellesjaktavtalen fra 2011 ble ikke videreført i 2014 og av årets kvote på 700 dyr ble det skutt 631 dyr, som gir en fellingsprosent på 90,1 %. Resultatet er på nivå med godt gammelt resultat. Resultatet viser hvor avhengig en er av at dyrene oppholder seg på tilgjengelige terreng. Værforholdene høsten 2014 var skiftende og følgene av dette vises i større fellingsprosent.

Figur 1: "Felling fordelt på datoer" viser jakttrykket gjennom jaktmåned. Dette er viktig kunnskap å ha med seg når nye/endrede fellesjaktløsninger skal søkes. Fordelingen på fellingsdatoer, figur 1, viser når jegeraktiviteten og suksessen var størst.

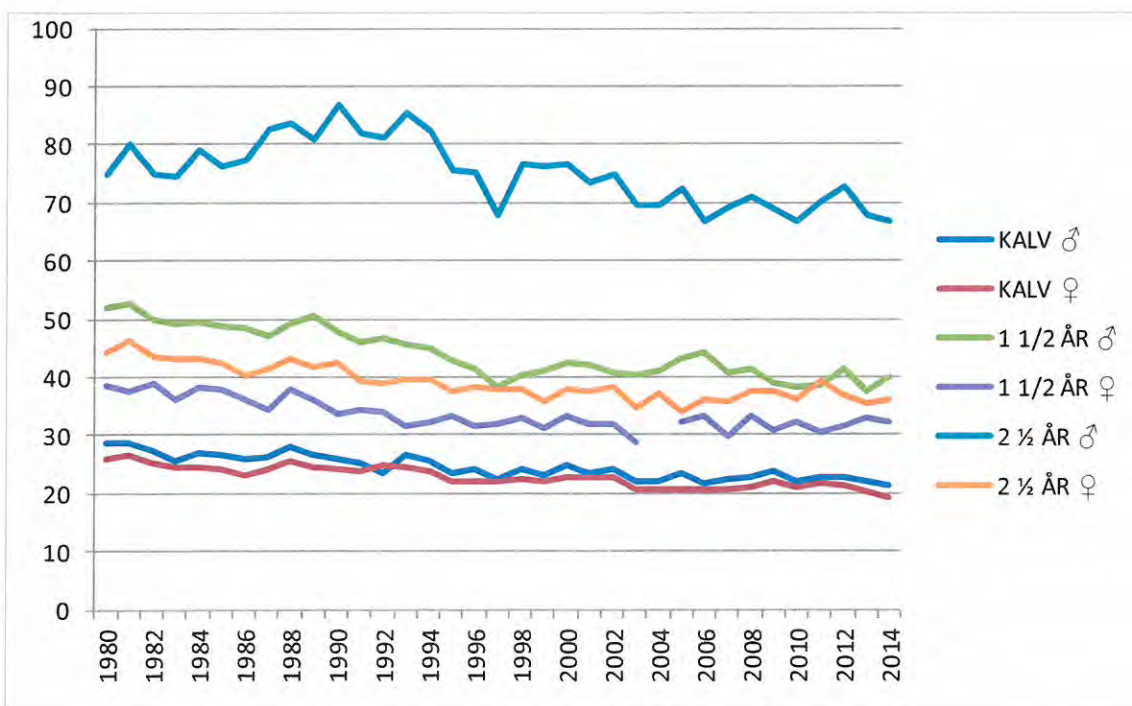
Forollhogna Villreinutvalg

Figur 1: Felling fordelt på datoer. (24 og 31. august og 7. og 14. september var søndager)

Vektutvikling.

Tabellen som viser vektutviklingen er utvidet til å omfatte 2014. Tallene viser en synkende vektutvikling for alle grupper utenom bukk 1,5 år og voksne simler. Det er gjennomført endringer i prispolitikk hos enkelte rettighetshavere som synes å ha hatt innvirkning på slaktevektene. Hvor stor betydning dette har for tallene i tabellen vites ikke. Det er rapportert 2 bukker over 100 kilo slaktevekt siste høst.

Figur 2: Vektutvikling i perioden 1980-2013. Fordelt på kjønn og alder.

I år som foregående år er det alltid noe å forbedre. Sekretæren skal ta sitt ansvar i forhold til sein databehandling, men uten rådataene er det umulig å bli raskt ferdig. Rapportering og kjevebehandling er alltid tilbakevendende utfordringer. Før jakta 2013 ble det vedtatt å engasjere veiestasjonene i større grad for å sikre at riktige opplysninger kommer raskt fram. Dette ble gjentatt i 2014. Enkelte veiestasjoner har fulgt opp dette på en meget god måte mens andre fortsatt svikter. Det synes riktig å påpeke at dette samarbeidet må prioriteres og villreinutvalget delte høsten 2014 ryggsekker fra Bergans til de som gjorde jobben som beskrevet.

Forollhogna Villreinutvalg

Opplysningene på jaktkortene må kontrolleres opp mot innleverte kjever for å korrigeres for feilskjæring av blant annet alder på skutt dyr. Etter endt jakt skal kortene oversendes jaktfeltansvarlig som sammen med vedkommende kjevekontrollør fyller ut tilsendt rapporteringsskjema som så sendes inn til sekretariatet for videre statistikkføring. Dette har tatt for lang tid, og vi klarer ikke å overholde fristene fra Direktoratet for naturforvaltning. Likeledes blir arbeidet med rapporteringen til villreinnemnda og SSB like treg. Det skal også sies at de nye villreinkortene ikke var optimale. Dårlig papirkvalitet og ny utforming skapte en hel del problemer. En håper at det blir arbeidet med dette slik at kvaliteten på kortene bedres til høsten.

Villreinutvalget har videre fortsatt arbeidet med å fokusere på riktig jaktutøvelse. Samarbeidet med Pers Naturvideo ble fullført i og med at den planlagte DVD en ble ferdigstilt og delt ut til samtlige jegere høsten 2011 og 2012. Høsten 2014 fikk «nye» jegere sitt eksemplar som et ledd i å sette fokus på jaktutøvelsen. Det har videre vært noe salg til enkeltpersoner i 2014.

Oppsynsrapporten viser at skadeskytingen ble redusert siste år. Dette var gledelig og villreinutvalget håper at dette fortsetter for jakta skal under alle forhold utøves slik at en unngår skadeskyting.

Oppsynstjenesten

Forollhogna villreinområde har ifølge driftsplanen et tellende areal på 1.848.181 dekar. Området ligger i fylkene Sør-Trøndelag og Hedmark og består nå totalt av 20 villreinvald i kommunene Rennebu, Midtre Gauldal, Holtålen, Os, Tolga og Tynset etter at 18 terreng i Tynset og Rennebu gikk sammen til et vald i 1999.

Av totalarealet er 864.500 dekar (47 %) statsallmenning og 974.181 dekar (53%) privatområde.

Villreinstammen var vinteren 2013 / 2014 til vell.900 dyr, noe som førte til at årsmøtet dette året vedtok en kvote på 700 dyr, en økning på 50 dyr fra foregående år.

GENERELLE FORHOLD.

Fellingskvoten 2014 var som ovenfor beskrevet på 700 dyr, en økning på 50 dyr fra foregående år.

Fordelingen var på 40 % kalv, 30 % simle, 22 % liten bukk (inntil 3 takker i hver gevirstang) og 8 % stor bukk. Kvoten gav et minsteareal på 2.843 dekar pr. dyr.

Totalt besto oppsynskorpset av 4 faste fjelloppsyn og 12 "faste" deltidsoppsyn. Disse var totalt ute i 130 dager. I tillegg deltok SNO med 1 oppsyn som deltok i oppsynet i 11 dager. Det var ingen fra lensmannsetaten ute på oppsyn i 2014.

Forut for jakten var det en lokal samling i Haltdalen for samtlige oppsyn i Forollhogna der ulike problemstillinger ble berørt.

Avlønningen av oppsynet skjer ved betaling pr. time utført tjeneste samt godtgjørelse for bruk av bil. Arbeidsgiverne til de faste fjelloppsyn får refundert faktiske utgifter minus refusjon gjennom fjelloven.

Oppsynstjenesten 2014 ble ledet av Terje Borgos, som var budsjett og rapportansvarlig, i samarbeid med Jon Horten, Ingebrigt Storli og Trond Are Berge. Samarbeidet besto i at hver av disse hadde hovedansvaret for utkommandering av oppsynspersonell og den daglige betjening av villreintelefonen hver sin uke.

Oppsynstjenesten er ellers bygd opp omkring et eget lukket sambandsnett med en basestasjon plassert sentralt i området. Radioene som blir benyttet, har i tillegg til de egne oppsynskanalene innlagt jaktradiokanalene til NJFF samt politiets redningskanal. For å kunne oppnå gjensidig kontakt med jegerne lytter oppsynet fast på jaktradiokanal nr. 1 - frekvens 143.900.

Nytt av året var at det var reist ny antenne for oppsynsradioen. Dette antenne fikk villreinområdet gratis fra Sør-Trøndelag politidistrikt, noe villreinutvalget satte stor pris på. Den nye antenne er kraftigere enn den gamle og dette bedret sambandet merkbart. Videre har Budal sikringsradio koblet seg på anlegget med en ny sikringsfrekvens som også er tilgjengelig for bruk for oppsynet.

Forollhogna Villreinutvalg

VILLREINJAKTEN 2014.

Av totalkvoten på 700 dyr ble det skutt 631 dyr, som gir en fellingsprosent på 90,1 % (84,6 % i 2013). Dette var en gledelig økning av fellingsprosenten, og sammen med avgangen på grunn av fotråte regner en med at veksten i bestanden flater ut.

De skutte dyr fordeler seg mellom de ulike kommuner som følger:

Rennebu - 10 dyr = 100 %. Midtre Gauldal – 180 dyr = 90,9 %. Holtålen - 111 dyr = 93,5 %. Os – 74 dyr = 90,2 % , Tolga - 81 dyr = 93,1 %. Tynset - 157 dyr = 90,8 %.

I tillegg felte villreinutvalgets jegere 15 av 15 tildelte dyr.

I tilknytning til fellingstallene vil en få bemerke at de fleste rettighetshaverne var raske til å melde inn foreløpige resultater mens det også dette året tok noe tid før detaljene ble klare. Det er videre klart at innleverte kjever må kontrolleres opp mot innleverte kort for å rette opp feilskjæring av kortene. Det kommer også fram at enkelte jegere konsekvent skjærer for 1,5 års bukk når de er tildelt liten bukk. Her må rettighetshaverne fortsatt gi opplysninger om at det er dyrets faktiske alder det skal skjæres for.

AKTIVITET:

Totalt har 15 + 1 oppsyn utført oppsynstjeneste under jakten 2014.

Oppsynstjenesten 2014 omfatter totalt til sammen 141 dager (123 i -13) i fjellet. Økningen var et resultat av at reinen var mere spredt dette året enn foregående år. Dyrene var spredt over store deler av villreinområdet gjennom store deler av jakta. Det var derfor ikke spesielt store behov for ekstraordinære avtaler i jaktens siste periode selv om Vingelen også denne høsten lettet på trykket for etternølerne. Fellingingen av reinen dette året steg derfor fra 84,6 % til 90,1 %.

Oversikt over antall oppsynsdager i perioden 1999 – 2014.

År.	1999	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	2010	-11	-12	-13	-14
Dager	81	85	91	87	59	64	68	62	101	106	112	85	120	127	123	141

SKADESKYTING:

Under utøvelsen av oppsynet er det registrert en del forhold som det kan være av interesse å se litt nærmere på.

Når det gjelder skadde dyr, har en sortert ut skader som ikke kan settes i forbindelse med jaktutøvelsen. Det er i 2014 registrert 9 skadeskutte dyr. 7 av disse (4 kalver, 2 simler og 1 liten bukk) er avlivet og tatt på kort, 1 storbukk og 1 simle er funnet død og kassert. I tillegg kommer flere dyr med fotråte og andre naturlige skader, dyr som er tatt på kort. Videre er 3 dyr som er avlivet med fotråte kassert. Noen dyr er videre observert med ukjente skader som mest trolig også dreier seg om fotråte. Totalt er det sendt inn prøver fra 10 dyr med fotråte for undersøkelse. Det en nå er usikker på er hvor mange dyr som faktisk går i fjellet med fotråte, dyr som trolig vil stryke med i løpet av vinteren.

I 2013 ble det registrert 8 skadde og 1 dyr gjenfunnet dødt.

De registrerte skadeskutte og døde dyrene, 4 kalver, 3 simler, 1 liten bukk og 1 storbukk, gir en skadeskytingsprosent på 1,4 %. Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 1998, og en ser at det var en gledelig utvikling fram til i 2008. Etter en nedgang i 97 og 98, en liten økning i 99 og 2000, en ny nedgang fram til 2004, en liten økning i 2005, historisk lavt på 0,3 % i 2006 før 0,77 % i 2007, så en markert økning til 2,3 % i 2008 og 2,7 % i 2009 mens den så sank til 2,0 % i 2010, videre til 1,7 % i 2011 for så å øke til 2 % i 2012, nedgang til 1,3 % i 2013 og økning til 1,4 % i 2014.

Forollhogna Villreinutvalg

Oversikt over skadde dyr / skadeskytingsprosent 1998 – 2014.

År.	-99	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14
Skadde og døde dyr.	12	15	10	6	3	2	3	1	5	18	21	12	9	10	8	9
%	1,6	2,1	1,4	0,9	0,8	0,5	1	0,3	0,77	2,3	2,7	2,0	1,7	2,0	1,5	1,4

Ut over dette kjenner en ikke til andre alvorlige skader på dyr. Det er imidlertid også dette året observert dyr med mindre skader etter brunstkamper og andre ”naturlige” skader.

Fordeling av de skadeskutte dyrene i perioden 1997 - 2014.

	Stor bukk.	Liten bukk.	Simle.	Kalv.
1997	1 stk	1 stk	2 stk	3 stk
-98		2 "	2 "	5 "
-99	4 "	1 "	2 "	5 "
2000	6 "	1 "	4 "	4 "
2001	2 "		5 "	3 "
2002		1 "	2 "	3 "
2003		1 "	1 "	1 "
2004	2 "			
2005			2 "	1 "
2006				1 "
2007	1 "		4 "	
2008	1 "	1 "	7 "	9 "
2009	1 "	3 "	5 "	12 "
2010	2 "	2 "	5 "	3 "
2011	3 "		3 "	3 "
2012		1 «	2 «	7 «
2013	3 «		1 «	4 «
2014	1 «	1 «	3 «	4 «

Oversikten må sees i sammenheng med kvoten det enkelte år. Det er klart at dette forhold virker inn på fordelingen av skadeskytingen for de ulike dyregrupper. Statistikken viser et meget dårlig resultat i 2008 og 2009. En slik økning av antall skadde og døde dyr i forhold til foregående år ble da heller ikke akseptert og det ble derfor fokusert på dette før jakta 2010. Før jakt 2011 ble det laget en DVD som berørte problematikken. Denne ble delt ut til alle villreinjegere i 2011, 2012, 2013 og 2014 og etter det en vet ble den meget godt mottatt.

Når en ser på skadeskytingene skriver disse seg fra 20. august og utover jakta. Dette året er det spesielt kalv og simle det har gått ut over. Mye tyder på at det avfyres skudd på for lange avstander og dyr i fart. Også denne høsten har det vært uforklarlige bomskudd og forklaringen på dette kan ofte være at jegerne ligger for lavt i terrenget slik at kulebanen subber i reinlaven.

Forollhogna Villreinutvalg

Jaktavtaler.

Høsten 2014 var også fellesjaktavtalen begrenset til områdene nord for fylkesgrensa med unntak av Soknedal mens Dalsbygda var med av terrenge sør for fylkesgrensa. Grunnlaget for denne avtalen var en omfattende diskusjon under årsmøtet 2012 samt et rettighetshavermøte i Ålen samme år. Som tidligere beskrevet, og som tabellen nedenfor viser var dyrene denne høsten spredt over store deler av området og en fikk en god jakt.

Tabellen nedenfor viser hvor dyrene er skutt de siste 5 år sammen med tildelt antall (gul dekkfarge) på de respektive terrenge. For årene 2009, 2010 og 2011 er oversikten for dårlig grunnet manglende tilbakemelding til sekretariatet over hvor dyrene faktisk er skutt.

Fortsatt mangler det opplysninger på en del kort, men oversikten sier det meste.

Jaktvald		2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kvikne	FO 1	167/173	110/161	158/149	24	12	317
Soknedal	FO 2	18/30	4/27	3/25	7	26	38
Hauasetra	FO 2A	0/11	0/9	0/9	1	0	0
Budal	FO 3	160/99	101/91	59/84	15	132	88
Nyådalen	FO 4A	0/12	0/10	0/10	5	2	2
Styggfjellet		0/4	0/3	0/3	0	0	0
Romundhaugen	FO 5A	1/14	0/11	0/11	0	0	0
Nøkksjøen	FO 5B	0/5	0/4	0/4	0	0	0
Nekjådalen -	FO 6	4/36	5/36	0/32	1	0	0
Dragås Singsås	FO 7				1	0	0
Haltdalen	FO 8	0/43	0/40	0/37	0	0	0
Hesjedal/Holden	FO 9	2/76	3/70	4/66	2	1	0
Benndalen	FO 10A	1/14	0/12	0/11	0	0	0
Dalsbygda	FO 11	79/82	35/77	12/70	51	9	47
Vingelen	FO 12	147/75	265/70	170/64	134	93	230
Magnilsjøan	FO 19	14/12	9/11	9/11	9	0	14
Åsmarka	FO 20	0/3	0/3	0/3	0	0	0
Sum		593	532	415	250	275	736
Totalt skutt		631	550	453	535	589	766

2011- mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Soknedal, Budal, Nekjådalen, Dragås

2010 - mangler fellingsstedsrapport fra Kvikne, Dalsbygda, Vingelen, Magnilsjøan

2009 - mangler fellingsstedsrapport fra Nøkksjøen

Forollhogna Villreinutvalg

KONTROLLER, RAPPORTER OG ANMELDELSER:

Det er i løpet av jakten registrert noen forhold som oppsynet har grepet inn i. Dette dreier seg om 8 OPS-saker (9 i 2013), en grensekrenkelse rapportert til rettighetshaver mens 1 forhold (som i 2013) som er rapportert til politiet (ikke skåret kontrollkort).

De sakene som er oppgjort på stedet omhandler uregelmessighet med kontrollkort og våpenkort.

Oversikt over antall anmeldelser i perioden 1998 – 2014.

År.	1999	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14
Ant.	2	7	2	3	1	0	0	0	3	6	7	3	3	2	2	1

Oversikt over antall kontrollerte jegere 1998 – 2014.

År	1999	2000	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14
Ant.	296	281	284	267	64	134	131	91	269	243	358	232	350	314	266	322
%	35	35	35	36	16	34	44	30	34	26	40	36	58	52	41	46

Oversikten viser utviklingen de siste 15 årene. For 2003 og 2004 må en ta med i vurderingen totalkvoten på bare 400 dyr og i 2005 og 2006 på bare 300 dyr. Erfaringene etter disse årene er at det var svært liten jegerkonsentrasjon og at dette virker inn på mulighetene til å kontrollere de som er ute på jakt (sprer seg ut i området). Andelen kontrollerte jegere økte litt i 2007 mens det ble en klar nedgang i 2008. Forut for årets jakt ble det fokusert på at antallet kontroller burde øke og totalt ble det registrert 40 % kontrollerte jegere. Dette sank til 36 % i 2010, men ble bevist øket til 58 % i 2011, nedgang til 52 % i 2012, 41 % i 2013 og nå 46 % i 2014.

Totalt synes det riktig å konkludere med at oppsynet er gjennomført på en forsvarlig måte, men oppsynet har heller ikke dette året fanget opp alle påskytinger og skadeskytinger. Dette er forhold som det må fokuseres mere på under jakta 2015.

Kommentarer fra det enkelte oppsyn.

Det er få kommentarer dette året som går på jaktutøvelsen, men det er verd å nevne en som går på hvem som skal ha myndighet til å gi jegere mulighet til å avlive sterkt skadde dyr. Det oppsto et tilfelle denne høsten der det ble uenighet om dette, noe som berørte jegere reagerte sterkt på. Forholdet vil bli tatt opp som egen sak i det årlige møtet mellom oppsynene etter jakta. «Problemet» med at jegere bevist har skutt simle på kort for liten bukk ser ut til å ha endret seg etter at jegerkontrakten ble endret og reaksjonen på dette forhold ble skjerpet. Ellers har alle registrerte og mistenkte tilfeller av fotråte på reinen bekymret mange av oppsynet. Dette vil en også komme tilbake til under oppsynsmøtet.

Villreintelefonen.

Også denne høsten ble Villreintelefonen for Forollhogna drevet av villreinområdet v. oppsynsledelsen. Det etableres et korttidsabonnement med PersonSvar i regi av Telenor. Vakthavende oppsynsleder la inn opplysninger om reinens bevegelser etter samme mønster som tidligere. Det aktuelle telefonnummer ble bekjentgjort før jaktens begynnelse. Etter det en kjenner til fungerte opplegget meget godt, noe som villreinrådets hjemmeside også bidrar til.

Målsetningen var at villreinområdet ikke skulle ha utgifter knyttet opp til denne tjenesten.

Forollhogna Villreinutvalg

Resultatet for 2014 viser at Villreintelefonen også dette året med en kvote på 700 dyr har gitt et overskudd på ca. kr. 26.600,-.

Fra oppsynsledelsen er det et klart råd til villreinområdet om at villreintelefonen må videreføres også kommende år og aktuelt nummer er allerede reservert. Oppsynsledelsen vil også påpeke at de vil etterstrebe å gi så gode og riktige opplysninger som overhode mulig for å "gi noe tilbake" for de midlene som tjenesten gir villreinområdet.

Det synes også riktig at midler som kommer inn via denne tjenesten øremerkes videre utbygging av sambandet i villreinområdet samt selve oppsynsutøvelsen.

Rovdyrproblematikk.

Det er riktig å nevne at det også gjennom vinteren 2014 er registrert en del jerveaktivitet i området. Det ble imidlertid ikke funnet noen yngling i villreinområdet denne vinteren. Forollhogna er delt med hensyn til forvaltning av jerven (region 5 og 6). I korthet går dette ut på at det ikke skal være ynglende jerv i sørområdet mens det skal være yngling i nordområdet.

En har også tidligere år påpekt at Forollhognaområdet ikke blir sett på som en enhet i forvaltningssammenheng (er delt mellom region 5 og 6).

Noe er bedret, men fortsatt er det slik at det ikke skal være yngling sør for fylkesgrensa mens det skal være yngling nord i villreinområdet. Dette er ikke logisk, for et kull fra en yngling være seg i nord eller sør vil bruke hele villreinområdet i sitt næringsøk.

Tamreinovergang.

Forrige høst var et større antall tamrein (opp mot 500 dyr) inne i de østre deler av villreinområdet. Også denne høsten har det vært tamrein inne i villreinområdet og det ble da også skutt en tamreinbukk ute på Rogne (øst for Hessdalen) denne høsten. Dette har medført reaksjon fra eieren av reinen for det var en verdigfull kjørerrein som ble skutt. Vedkommende jeger var imidlertid advart og gjort oppmerksom på at dyret var en tamrein. Saken er ikke avsluttet for Ålen fjellstyre har fått en regning på kr. 20.000,- for det skutte dyret. Tiden får vise hvordan saken ender opp. Ved et par kjente tilfeller har tamreinen også denne høsten krysset Kjølidalen / Kjurrudalen. Dyrene har heldigvis blitt oppdaget og etter kontakt med reindriftdrevet tilbake til områdene øst for Hessdalen. Det har også vært tamrein i områdene sør og vest for Setersjøen og helt ned i dalbotten der. Det er også mistanker om at det har trukket dyr over dalen og videre vestover men det lykkes ikke å finne dyr der da villreinutvalget hadde fly i området.

Terrenget ned fra «Arvedalslinja» gjør det meget vanskelig å lykkes med utdriving så lenge det er bart og reindriftdrevet er derfor avhengig av snø og scooterføre for å lykkes. Dette skjedde imidlertid 28. november da ca. 600 dyr ble drevet over veg og jernbane og inn i tamreinområdet.

Sluttord.

Oppsynsrapporten 2013 hadde et forsidebilde av tamrein inne i Berghøgdaområdet. Totalt var det nok opp mot 500 dyr inne i villreinområdet høsten 2013. Denne rapporten preges av det nyoppsatte sperregjerdet mellom villreinområdet og tamreinområdene. Gjerdet går fra Glåmos stasjon og nordover til Vongravsgrenda i Ålen. Grunnet manglende tilleggsbevilgning fra Klima og miljødepartementet ble imidlertid ikke gjerdet ferdig på hele strekningen, ca. 2,5 km vil gjenstå til neste år. Med de positive signaler som er kommet føler en seg imidlertid trygg på at vi skal få slutført arbeidet kommende sommer. Et positivt tiltak både for villreinområdet og for tamreinnæringen.

Usikkerheten framover knytter seg til utbruddet av fotråte og hvor stort omfang dette vil få. Dersom årlig dødelighet øker vil dette bli et forhold som en må ta hensyn til når årlige kvoter skal beregnes. Dette setter større krav til beregning av vinterstammen. Arbeidet med å få til forutsigbare og bedre overgangsavtaler må også fortsette og dette er det opp til rettighetshaverne å ta tak i framover.

Forollhogna Villreinutvalg

Røros, 24. 11. 2014

Terje Borgos,
ansvarlig oppsynsleder

www.hognareinen.no

Nettstedet www.hognareinen.no har vært i drift siden 2005. Nettsida har fungert godt og er flittig brukt. Villreinutvalget har så smått startet arbeidet med ny hjemmeside for å lete arbeidet med innlegging av nytt stoff.

Vaabenhuset Nygård, Haltdalen Sparebank og Bergans er våre samarbeidspartnere i nettsatsingen, og Arne Nyaas sørger for drift og oppdateringer.

Sentrale tall over bruken 2014 er som følger: 30.197 sidelastninger, gjennomsnitt 83 per dag, 20356 unike brukere, 261 besøkende dagen etter årsmøtet på Kotsøy og 319 besøkende 19. august.

Villreinutvalgets kvote

Retningslinjer for villreinjakt, Forollhogna Villreinutvalg

Målet er å skaffe tilstrekkelig med inntjening, samtidig som en skal stimulere til rekruttering av nye jegere. Det er også viktig å beholde oppgjør per kilo for kategoriene kalv og simle. Øvrige kategorier selekteres ofte av andre årsaker.

Villreinutvalget har satt opp fire punkter i forbindelse med fordeling av kortene som villreinutvalget disponerer:

1. Offentliggjøring av søknadsmuligheter: Kvote og søknadsmuligheter legges ut på nettsidene www.hognareinen.no
2. Offentliggjøring av priser: Prisene for jakta legges ut på nettsidene når jakta annonseres.
3. Frist for søknader: Søknadsfristen settes til 1. juni.
4. Tildeling/utvalg av jeger: Inntjening er viktig, samtidig er rekruttering et viktig poeng. Utvalget har derfor vedtak om å prioritere som følgende: jegeropplæring/rekruttering, sponsorer som søker jakt, tilbud på bukkekategoriene, tilfeldig trekking blant øvrige søkere.

Villreinutvalget hadde i 2014 tildelt 15 dyr. Bukkene ble solgt til anbudspris mens simlene og kalvene ble fordelt til skolene som deltok i utvalgets skoleprosjekt. Resterende dyr ble tildelt søkerne i tråd med retningslinjene. Det ble dette året praktisert flytende pris i forhold til slaktevekt, en naturlig oppfølging av bestandsplanen. Inntektene fra salg av fellingsretter ga utvalget inntekter på til sammen **kr 81.421,-**.

Telling

63,8 kalver pr 100 simle/ungdyr

Kalvetelling 2014 viste **63,8 kalver pr 100 simle/ungdyr**. Tellinga ble gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA). Flyfotograferingen resulterte i **1937 dyr totalt: 591 kalver, 926 simle/ungdyr og 420 bukker**. Kalvetilveksten har variert mye på 2000-tallet, fra 66,5 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2000 til 52,7 kalver pr 100 simle/ungdyr i 2010.

Strukturtelling 2014

Det ble gjennomført strukturtelling i ovennevnte område 22-24.09.2014. Stein Raae deltok på tellingen. I tillegg fikk vi informasjon om flokkenes lokalisering av fjelloppsyn Terje Borgos og Ingebrigt Storli. Reinen gikk spredt og været gjorde det vanskelig å få kontakt med alle flokkene.

Totalt ble det opptalt 936 dyr, fordelt på 13 flokker. Strukturen ble beregnet til: 19,6 % kalv, 47,6 % simler, 5,4 % ungbukk, 5 % 2,5 årsbukk og 22,3 % eldre bukk - 3,5 år+.

Tallene vurderes som relativt sikre.

Forollhogna Villreinutvalg

Minimumstelling vinteren 2015.

Det foreligger per dato ingen helt sikker vintertelling, men den 6. 3. var det ute både fly og bakkemannskap og til sammen ble det tallet 1.840 dyr. Dersom en legger bestandstallet fra vinteren 2014 til grunn for beregning av kalvetilvekst sommeren 2014, avskyting 2014 og noe høyere dødelighet grunnet fotråte kommer en fram til en vinterbestand på vel 1.900 dyr. Dette ligger noe under tidligere prognoser men de har bygget på en avskyting på 85 % mens tallet i 2014 ble 90 %. Dersom det ikke framkommer nye tall fram til årsmøtet blir dette tallet lagt til grunn for beregning av kvote for 2015.

Tamreintrekk inn i villreinområdet

Villreinutvalget har gjennom året arbeidet med det planlagte sperregjerdet mellom villreinområdet og tamreinområdene i øst. Den opprinnelige søknaden om midler ble innvilget fra begge departement og etter anbudsrunde ble arbeidet satt bort til Mikkel Eira. Arbeidet kom godt i gang men etter noe tid viste det seg at opprinnelig bevilgning ble for liten. Det ble søkt om ekstrabevilgning og etter noe tid stilte Mat og Landbruksdepartementet sin del av ekstrabevilgningen til disposisjon. Klima og miljødepartementet fant imidlertid ikke tilgjengelige midler og gjerdet ble derfor ikke fullført høsten 2014. Det gjenstår ca. 2,5 km. som vil bli reist sommeren 2015.

Når siste del av gjerdet er reist håper en at problemene med tamreintrekket inn i villreinområdet vil bli minimalt slik at en slipper disse problemene framover.

Sluttord

Forollhogna Villreinområde har fortsatt store utfordringer innen forvaltningen av villreinen. Det er nå i noen år fokusert på økende skadeskyting. Dette er fulgt opp fra villreinutvalgets side samarbeidet med Pers Naturvideo resulterte i en DVD som fokuserer på sikker og human jakt. Denne ble delt ut til samtlige villreinjegere i 2012 og nye jegere i 2013 og 2014.

Resultatene tyder på at arbeidet bærer frukter.

Videre vil utvalget sterkt anbefale at alle rettighetshaverne også dette året arrangerer kortutdelingsmøter med bistand fra oppsynskorpset. Vi har innen villreinområdet et meget godt skolert oppsynskorps med bred erfaring gjennom mange år som kan bistå rettighetshaverne.

Treningsskyting i forkant av jakta er også en forutsetning for at den enkelte jeger skal være best mulig forberedt på jakta. Antall treningsskudd har stor innvirkning på hvordan den enkelte jeger er i stand til å kjenne og håndtere sitt våpen. God våpenkunnskap og innskyting av geværet med riktig jaktammunisjon danner grunnlaget for et godt resultat.

En annen utfordring innen villreinområdet, er at jegerne er godt voksne menn med en høy gjennomsnittsalder. Villreinutvalget startet et utvidet arbeid opp mot ungdomsskolene rundt området i 2013, finansiert av midler fra villreinemnda. Utvalget har fått nye bevilgninger i 2014 og 2015 og dette arbeidet vil fortsette. For at yngre jegere skal fatte interesse og komme på banen, må det legges til rette for dette. I første rekke må denne gruppen få tildelt jaktkort, og det må lages et opplegg for jegere uten jakterfaring. Det er gjennom flere år fokusert på nedgangen i slaktevektene. Utviklingen har vært bekymringsfull og vi må bort fra at jegerne kommer og gir uttrykk for at de må jakte flere dager for de dyrene de så var så små at de kunne de ikke skyte. Det må settes fokus på dette forhold fra rettighetshavernes side og prissystemene må følge målene i bestandsplanen og gi klare effekter for de som både skyter små dyr og de som skyter plussvariantene. Statistikken for siste år viser fortsatt at det er til dels store forskjeller i slaktevektene for simler og kalv skutt i de ulike bygder. Det synes naturlig at vektutviklingen styres gjennom uttaket av dyr og da spesielt gruppene simler og kalv. Villreinutvalget håper at det nå blir oppslutning om de tiltak som ligger i bestandsplanen.

Villreinutvalget vil takke alle som har bidratt med gode råd og hjelp til å løse de utfordringene vi har stått overfor.

Vingelen 27. mars 2015

Kvikne 27. mars 2015

Budal 27. mars 2015

Hallvard Urset
Leder

Tor Granvold
Kasserer

Per Bj. Bonesvoll
Styremedlem

SØKNADSRIST 1. APRIL

ÅLEN FJELLSTYRE

VILLREINJAKT 2015

SØKNADSSKJEMA

NAVN: STEINAR TRONDSETÅS, 7380 ÅLEN

MOBILNR: 95811739

Søker om å få felle villrein sesongen 2015.

Jeg ønsker tildeling i henhold til følgende prioritering:

- 1.prioritet: STORBUKK
- 2.prioritet: LITSBUKK
- 3.prioritet: SIMLE
- 4.prioritet: KALV

Opplæringsjeger (under 18 år) JA / NEI

Jeg ønsker å danne jaktlag med: _____ og _____
(alle på jaktlaget må søke om villreinjakt)

Ålen den ^{27/3} - 2015

Søker: _____

Steinar Trondsetås

Sendes: Fjellstyrekontoret, 7380 Ålen, eller: alen@fjellstyrene.no

Hei,

FO1 ønsker å rette en sak til årsmøtet:

FO1 mener fristen for innmelding av saker til årsmøtet i Forollhogna villreinområde er unødvendig, og urimelig, tidlig. Når rettighetshavermøtet innen hele Forollhogna avholdes midt i januar, blir det kort tid for de ulike rettighetshaverne å holde interne møter hvor eventuelle punkter som kommer opp på rettighetshavermøtet for Forollhogna kan drøftes før frist for innmelding av saker til årsmøtet i Forollhogna villreinområde går ut 1. februar. I overkant av 2 ½ måned fra denne frist til årsmøtet avholdes virker dessuten unødvendig lenge. Å ha en fast dato kan være vanskelig dersom årsmøtet ikke vil være til samme tidspunkt fra år til år, men dersom det skal avholdes fast i slutten av april bør fristen ikke være noe tidligere enn 15. mars.

Så fremt årsmøtet i Forollhogna villreinområde skal fortsette å være så seint på året (sist i april) ønsker FO1 at fristen for innmelding av saker til årsmøtet flyttes til 15. mars. Om fristen isteden burde være et fast antall uker før årsmøtet overlates til utvalget å vurdere og å uttale seg nærmere om ettersom det er de som setter dato for årsmøtene.

